

EUROPEAN CENTRE
FOR MINORITY
ISSUES KOSOVO

30 PRILL 2014

INFORMATIONAL BULLETIN

DREJT NJË ORGANIZIMI MË TË MIRË TË BRENDSHËM TË KOMUNITETEVE NË KOSOVË: KRIJIMI I RRJETEVE TË OSHC-VE TË KOMUNITETIT SERB DHE GORAN

Autor: Jeta Bakija

Redaktor: Ann Madsen

I. Hyrje

Shoqëria civile në Kosovë është kryesisht e fragmentuar: jo vetëm që shpeshherë është e ndarë sipas përkatësisë etnike, por shpeshherë ka edhe mungesë të komunikimit dhe bashkëpunimit ndërmjet Organizatave të Shoqërisë Civile (OSHC-ve) brenda të njëjtit komunitet. Duke pasur parasysh nevojat e veçanta dhe fragmentimin e brendshëm të shumicës së komuniteteve pakicë në Kosovë, ECMI Kosova, në kuadër të projektit të saj "Fuqizimi i Shoqërisë Civile për të marrë pjesë në mënyrë efektive në politikë dhe në proceset e vendimmarrjes nëpërmjet dialogut me institucionet e Qeverisë", financuar nga BE-ja dhe menaxhuar nga Zyra e Bashkimit Evropian në Kosovë,¹ ka për qëllim të nxisë krijimin e rrjeteve të OSHC-ve të komuniteteve jo-shumicë me qëllimin përfundimtar të ju mundësojnë OSHC-ve të avokojnë për nevojat dhe interesat e tyre të veçanta duke u bashkuar në një zë të vetëm.² Kjo pilot iniciativë ka për qëllim për të nisur procesin e dialogut brenda etnik të OSHC-ve nëpërmjet krijimit të **dy-(2) rrjeteve një-(1) etnike të OSHC-ve të komuniteteve jo-shumicë**, duke marrë parasysh kontekstin e veçantë të Kosovës, veçoritë dhe përvojat, së bashku me praktikatat e mira të vendeve të tjera të

¹ Ky përsëktim nuk është paragjykses karshi pozicioneve rreth statusit, dhe është në përputhje me Rezolutën 1244 dhe opinionin e GJND-së mbi shpalljen e pavarësisë së Kosovës

² Aktualisht, vetëm OSHC-të serbe janë të organizuara në një rrjet në Kosovë (KPAN - Rrjeti i Politikave të Veprimit të Kosovës).

Ballkanit Perëndimor.³ Kjo iniciativë është veçanërisht e rëndësishme meqë përfaqësimi partiak brenda këtyre komuniteteve është shumë i polarizuar dhe shpesh karakterizohet me sjellje antagoniste dhe armiqësore. Krijimi i këtyre rrjeteve synon të krijojë një mjedis që nxit dialogun dhe hap një formë të drejtpërdrejtë të komunikimit brenda dy-(2) rrjeteve. Teksti në vijim prezanton një pasqyrë të shkurtër të zhvillimeve në lidhje me krijimin e këtyre rrjeteve.

II. Krijimi i Dy (2) rrjeteve brenda-etnike të komuniteteve jo-shumicë

Nëpërmjet një pune të gjerë në terren të ECMI Kosovës, komunitetet kanë shprehur dëshirën e tyre për të zhvilluar një kanal më efektiv për dialog dhe/apo një mjet për të organizuar më mirë aktivitetet e tyre. Për më tepër, përfaqësuesit e OShC-ve të komuniteteve kanë theksuar nevojën për rritjen e angazhimit dhe për përmirësimin e politikave, dhe programeve të institucioneve shtetërore të Republikës së Kosovës në lidhje me integrimin e komuniteteve jo-shumicë në Kosovë, dhe për të siguruar respektimin e plotë të të drejtave të komuniteteve jo-shumicë në Kosovë. Përveç kësaj, zbatimi efektiv i ligjeve për mbrojtjen e komuniteteve jo-shumicë është qenësor. Përfundimisht, palët e interesuara kanë ardhur në përfundim se krijimi i rrjeteve të komuniteteve do të ishte mënyra më efikase për të adresuar shqetësimet e tyre. Në këtë mënyrë, ECMI Kosova ka lehtësuar procesin e krijimit të dy-(2) rrjeteve të komuniteteve nëpërmjet disa punëtorive një-(1) ditore, takimeve në terren, dhe konsultimeve me të gjithë aktorët përkatës. Në nëntor të vitit 2013 në partneritet me Komunikimin për Zhvillim Social (CSD) dhe Rrjetin e organizatave të grave rome, ashkali dhe egjiptiane të Kosovës (RROGRAEK), Kosova ka krijuar dy (2) rrjete brenda-etnike me qëllim të nxitjes së bashkëpunimit ndër dhe brenda etnik në mes të OShC-ve në Kosovë.

Gjatë vitit 2013, ECMI Kosova dhe organizatat e saj partnere, CSD dhe RROGRAEK kanë realizuar një studim për të vlerësuar se cilat komunitete kanë vullnetin dhe potencialin më të madh për të krijuar një rrjet brenda-etnik dhe modalitetet më të mira për të zhvilluar një rrjet të tillë. Ky vlerësim ka përfshirë një seri të intervistave me përfaqësuesit kryesorë të

³ Për shembull, këshillat e pakicave kombëtare janë themeluar në Serbi në vitin 2010. Secili këshill ka në mes 15 dhe 35 përfaqësuesve të zgjedhur në mënyrë të drejtpërdrejtë. Këshillat të ngjashëm të pakicave kombëtare janë themeluar edhe në Kroaci gjithashtu.

OShC-ve të çdo komuniteti dhe aktorë të tjerë relevantë. Bazuar në vlerësimin dhe kriteret e përcaktuara, dy-(2) rrjetet e komuniteteve zyrtarisht janë themeluar në nëntor të vitit 2013. Rrjeti i parë i komuniteteve jo-shumicë është themeluar brenda OShC-ve aktive në rajonin e Prizrenit dhe të Dragashit që u përkasin dhe/apo

Krijimi i rrjetit të komuniteteve për rajonin e Anamoravës së Kosovës do të nxisë një lidhje në mes të OShC-ve të ndryshme të këtij rajoni për të avokuar më mirë tek institucionet përkatëse të qeverisjes vendore.

mbrojnë interesat e komunitetit goran dhe rrjeti i dytë është themeluar nga OShC-të aktive të rinjve të komunitetit serb në komunat e rajonit të Anamoravës së Kosovës respektivisht komunave të Gjilanit, Vitisë, Parteshit, Kllokotit, Novobërdës, Ranillgut, dhe Kamenicës.

Rajoni i Anamoravës shtrihet në pjesën jug-lindore të Kosovës, dhe në përgjithësi ka qenë i karakterizuar me marrëdhënie të qëndrueshme ndër-etnike. Megjithatë, komuniteti serb që jeton në këtë zonë ka probleme të ngjashme me të cilat përballen pjesëtarët e komunitetit serb në zonat dhe/apo rajonet tjera në Kosovë, veçanërisht të rinjtë. Krijimi i rrjetit të OShC-ve të komunitetit serb do të nxisë një

Rrjeti i OShC-ve të komunitetit goran është struktura e parë e këtillë për të sjellë së bashku të gjitha OShC-të aktive të komunitetit goran.

lidhje në mes të OShC-ve të ndryshme të Anamoravës dhe do të përfaqësoj më mirë interesat e komunitetit serb tek strukturat përkatëse të qeverisjes vendore. Duke marrë parasysh që shumica e këtyre komunave janë rishtazi të krijuara përmes procesit të decentralizimit, rrjeti i themeluar është thelbësor për të siguruar një kanal dhe/apo mjet të sigurt për të punuar së bashku. Për më tepër, shumë banorë serbë të kësaj pjese ndjehen se janë të nën-përfaqësuar në krahasim me rajonet tjera të Kosovës, duke treguar nevojën dhe rëndësinë e rrjetit të OShC-ve të këtij rajoni në mënyrë që zëri i tyre të dëgjohet në institucionet e nivelit qendror.

Rrjeti i OShC-ve të komunitetit goran është struktura e parë e këtillë për të sjellë së bashku të gjitha OShC-të aktive të komunitetit goran. Duke pasur parasysh se komuniteti goran është një nga komunitetet më të marginalizuara të komuniteteve jo-shumicë në Kosovë, ky është një zhvillim i madh në drejtim të rritjes së aftësisë së tyre për të lobuar dhe avokuar

për çështjet dhe interesat e tyre.

i. Konsultimet me OShC-të e komuniteteve serb dhe goran

ECMI Kosova, së bashku me organizatat e saj partnere, ka organizuar katër **(4) punëtori**: dy (2) me përfaqësuesit e OShC-ve të komunitetit serb dhe dy (2) me përfaqësuesit e OShC-ve të komunitetit goran. Qëllimi i këtyre punëtorive ka qenë që OShC-të pjesëmarrëse të nënshkruajnë dokumentin për themelimin e rrjetit të zhvilluar nga ECMI Kosova, i cili përcakton rolin dhe përgjegjësitë e OShC-ve që janë pjesë e rrjetit. Për më tepër, dokumenti përcakton krijimin e **Sekretariateve** të rrjeteve të komunitetit serb dhe goran, të cilat duhet të përbëhen prej së paku pesë (5) përfaqësuesve të OShC-ve të ndryshme brenda rrjeteve përkatëse.

ii. Sekretariatet e rrjeteve të komuniteteve serb dhe goran

Procesi i përzgjedhjes së anëtarëve të Sekretariatit u organizua nga përfaqësuesit e ECMI Kosovës, CSD-së dhe RROGRAEK-ut.

Sekretariati i rrjetit të OShC-ve të komunitetit serb të rajonit të Anamoravës përbëhet nga shtatë (7) përfaqësues të OShC-ve që veprojnë në komunat e Gjilanit, Vitisë, Parteshit, Klllokotit, Novobërdës, Ranillugut dhe Kamenicës.

Sekretariati i rrjetit të OShC-ve të komunitetit goran përbëhet nga pesë (5) përfaqësues të OShC-ve që veprojnë rajonin e Prizrenit dhe Dragashit.

iii. Takimet pasuese

Gjatë muajit mars, përfaqësuesit e ECMI Kosovës, CSD-së dhe RROGRAEK-ut kanë organizuar takime pasuese me qëllim të identifikimit të çështjeve brengosëse që dy rrjetet përkatëse të komuniteteve duan të avokojnë në institucionet e nivelit lokal dhe/ose qendrore.

Anëtarët e rrjetit të OShC-ve të komunitetit goran kanë përzgjedhur që të trajtojnë këto çështje: lobi për themelimin e komunës së re të Gorës me shumicë të komunitetit goran në Dragash; Avokim për kthimin e nxënësve, mësuesve, punëtorëve administrativ dhe stafit teknik në objektet shkollore; dhe hulumtim në lidhje me respektimin e kuotave zyrtare për punësimin e komuniteteve jo-shumicë në institucionet publike.

Anëtarët e rrjetit OShC-ve të komunitetit serb kanë përzgjedhur që të trajtojnë çështjet si në vijim: i) të ndërmarrin një hulumtim mbi zhvillimin ekonomik lokal dhe papunësinë në komunat e Gjilanit, Vitisë, Parteshit, Kllokotit, Novobërdës, Ranillugut dhe Kamenicës; - ii) të hulumtojnë në lidhje me angazhimin e të rinjve të komunitetit serb në aktivitete sportive dhe kulturore; dhe iii) të analizojnë nivelin e transparencës dhe llogaridhënies së institucioneve të nivelit lokal.

Me mbështetjen e ECMI Kosovës dhe organizatave të saj partnere, sekretariatet e rrjeteve të OShC-ve të komunitetit serb dhe goran janë në proces të hartimit të pyetësorëve për të filluar me fazën e parë të aktiviteteve të tyre kërkimore mbi çështjet që ata kanë përzgjedhur për të avokuar.

II. Mbështetja nga ECMI Kosova

Për një periudhë prej një (1) viti, ECMI Kosova dhe organizatat e saj partnere, në kuadër të projektit të financuar nga Zyra e Bashkimit Evropian në Kosovë, do të mbështesë secilin nga këto dy (2) rrjete të OShC-ve me detyrat e mëposhtme:

- Ofrimin e përkrahjes ligjore, administrative dhe të komunikimit, duke përfshirë zhvillimin e dokumenteve themeluese të rrjeteve përkatëse (p.sh Statutin, [Dokumentin e rrjetit](#)). Dokumenti i rrjetit thekson se Rrjeti do të veprojë si organ joformal dhe anëtarë të rrjetit do të jenë përfaqësues të organizatave joqeveritare që merren me mbrojtjen dhe promovimin e të drejtave të komunitetit serb/goran në Kosovë. Dokumenti ka për qëllim që të shpjegojë në hollësi qëllimin e themelimit të Rrjetit të komunitetit serb/goran, si dhe rolin

dhe përgjegjësitë e anëtarëve të Platformës dhe anëtarëve të Sekretariatit, i cili është themeluar në bazë të procedurave dhe kriterëve të vendosura në dokument.

- Themelimi i Sekretariatit;
- Zhvillimi i Planit të Veprimit;
- Zhvillimi dhe dizajnimi i faqeve të internetit të rrjeteve përkatëse;
- Publikimi i një gazete dy (2) javore për periudhën prej një (1) viti;
- Të ndikojë në proceset e hartimit të politikave në dy (2) fushat prioritare, duke përfshirë publikimin e dy (2) analizave apo përmbledhjeve politike duke analizuar çështjet dhe rekomandimet përkatëse, si dhe organizimin e konferencave për shtyp dhe/ose tryezave të rrumbullakëta për të diskutuar këto analiza apo përmbledhje politike.

Për më shumë informacion në lidhje me projektin dhe aktivitetet e tij, ju lutem vizitoni [faqen e internetit të projektit](#).